

Luuk van Middelaar

FIFA's gele kaart toont Europa's machtsverval

Armband of speldje? Minister voor Sport Conny Helder (VVD) moest kiezen welk OneLove-teken ze zou dragen op de eretribune van Nederland-Qatar, mogelijk vlakbij de emir van Qatar en FIFA-baas Gianni Infantino. Met felle armband onze principes uitdragen of met een discrete pin verdere ophef vermijden?

Los van alle verontwaardiging of lacherigheid: dit klerenkastdilemma voor Helder maakt fraai zichtbaar hoezeer in de ontmoeting van West-Europa met Qatar en de FIFA sprake is van een krachtmeting. Er botsen belangen, waarden en machten op elkaar. En het is geen zaak van alles of niets, van hetzij volgend jaar een gay-parade in Doha, hetzij een gestreken regenboogvlag in Amsterdam.

Nee, de botsing leidt tot spanningen en evenwichten, en vraagt dus om strategie en berekening. Hoeveel vierkante centimeter symboolpolitiek willen we ons veroorloven? Bij welke provocatie draait Qatar de

WK-deelnemers (Spanje, Portugal, Italië, Polen, Kroatië en Servië) hadden sowieso geen zin in de actie.

De wereldvoetbalbond heeft 211 leden, meer dan de VN, elk met één stem. De legendarisch corrupte Braziliaanse president João Havelange (1974-1998), diens omstreden opvolger Sepp Blatter en sinds 2015 Infantino hebben FIFA uitgebouwd tot mondiale institutie. Daartoe braken ze de macht van de Europese voetbalkoepel UEFA. Tegen de kleine voetbalnaties in Azië, Afrika en Oceanië zei Blatter stelselmatig: „Ik ben de enige die jullie beschermt tegen de macht van de UEFA.”

Hierin lijkt de FIFA in Zürich op de VN in New York. Ook daar kijkt het Westen telkens verbaasd als landen in de rest van de wereld niet meedoen met, zeg, sancties tegen Rusland. Zonder gêne maakte Infantino, zelf Zwitser, zich de dag voor de WK-opening tot spreekbuis van zijn niet-westerse clientèle: „Voor wat Europa de afgelopen 3.000 jaar heeft gedaan, zouden we de komende 3.000 jaar nog excuses moeten aanbieden”. Zijn er arbeiders gesneuveld bij de stadionbouw? Vergeet ook de 25.000 verdronkenen sinds 2014 in de Middellandse Zee niet! De FIFA-baas weet wat zijn kiesmannen willen horen; in 2023 begint zijn derde termijn.

Wellicht hebben de Qatarezen de tegenkrachten van West-Europese publieke verontwaardiging - met alle loskomende verhalen over misstanden en mensenrechtenschendingen - onderschat. Toch zullen ze geen spijt hebben van dit WK. Het land heeft zijn naam voor altijd verbonden met 's werelds populairste sport en is zo weer wat veiliger.

Al in 1995, documenteert NRC-podcast *De coup van Qatar*, zag de nieuwe machthebber het geostrategische belang van voetbal. Gelegen tussen regionale machten Saoedi-Arabië en Iran kan Qatar niet zonder beschermers. Voetbalinvesteringen vormen een snel pad naar glamour en machtige vrienden.

Op verzoek van fan en Frans president Nicolas Sarkozy kocht Qatar in 2010 de kwakkelende club Paris Saint-Germain, alsmede een vloot Airbus-vliegtuigen. In ruil gaf UEFA-baas Michel Platini zijn stem aan Qatar bij de toewijzing van de WK-eindronde 2022. Dit pakte voor beide partijen prima uit, want dezer dagen glorieert in Qatar de Franse ster én PSG-speler Kylian Mbappé.

Ook op ander vlak doet Qatar onverstaanbaar goede zaken. Dinsdag werd bekend dat Duitsland een contract sluit voor LNG-leveranties met een looptijd van vijftien jaar, ingaand in 2026. Vier jaar geleden kwam de voetbalwereld bijeen in Rusland; achteraf kunnen we dat het 'Gazprom-WK' noemen. Dit jaar, middenin de Oekraïne-oorlog, spelen we op het LNG-WK.

Met de subtiele strafmaat las FIFA-president Infantino de mondiale verhoudingen correct

gaskraan dicht? En bij hoeveel repressie daar begint een consumentenboycot hier? Kwestie van aftasten, voor beide zijden. Met een duidelijke trend: Europa's macht kalft af, de prijs voor ons gelijk stijgt.

Alleen al dat ons kamp niet vanzelf zijn zin krijgt, is wennen. Zie de machteloze woede van de zeven West-Europese voetbalbonden die hun aanvoerders met een OneLove-armband wilden laten aantreden, na het FIFA-besluit daarvoor een gele kaart toe te kennen. „Wij zijn zeer gefrustreerd over de FIFA”, briesten ze.

Met de subtiele strafmaat las FIFA-president Infantino de mondiale verhoudingen correct. Een geldboete was door de KNVB c.s. ingecalculleerd, een sportieve sanctie niet. Het lag aan „onverwacht grote weerstand” onder conservatieve Qatarezen, klonk achteraf. Zeker zullen de sjeiks veel druk hebben uitgeoefend.

Toch verklaart dat niet alles. De gele kaart kwam van de FIFA. De baas moest afwegen: wiens woede is het ergst? Ook de macht van het getal telt dan. De zeven West-Europese bonden (behalve de KNVB ook die van België, Denemarken, Duitsland, Engeland, Wales en Zwitserland) vertegenwoordigen niet eens heel Europa. Frankrijk haakte kort voor tijd af, uit „respect” voor Qatar, aldus aanvoerder Hugo Lloris. De Zuid- en Oost-Europese